

הניצן הקרוב ביותר הצפוי לקהל הישראלי מן הגל הוויאטינאמי החדש הוא סרט בשם השביה הביתה. זהו מיבצע פרטי של ג'יין פונדה, שראתה בסרט הזדמנות לומר דברים חשובים לא רק על המלחמה, אלא גם על מעמדה של האישה בחברה האמריקאית, שני נושאים הקרובים מאד לליבה. משום כך הסכימה להיות שותפה להפקה, ואפילו להשתתף בסצנה אירוטית נועזת (שבחלקה הוחלפה עליידי כפילה) למרות ששבועה פעם, כי אחרי מה שעולל לה בעלה הקודם, רוצה ואדים, לא תסיר עוד את בגדיה מול המצלמה.

בין שני גברים. השביה הביתה הוא סיפור של אישה הנקרעת בין שני גברים: בעלה החוקי, שנהלה לשרת וויאטינאם, ונכה-מלחמה משותק כחצי-גופו התחתון, ושאותו היא מכירה בבית-החולים אליו היא פנתה כדי לעבור כמתנדבת. הרעיון לסרט נולד אצל ננסי דאיד (מי שכתבה את סקאפ שוט, אותו סרט שנקרא

ג'יין פונדה וברוס דרן
לשוב הביתה?

בעברית פול ניומן וחברתו), וגולגל הלאה עליידי ג'יין והמפיק ברוס גילברט, שראי את החשיבות הכפולה שבו. במקור היה הסרט צריך להיכתב עליידי ואלדו סאלט, הבמאי המיועד היה ג'ון שלזינגר, ושיתוף-הפעולה בין השניים נראה טיבעי ומבי טוח. בעיקר משום שהם עשו יחד את קאובוי של חצות, אלא שאחרי היריה-רבים החליט שלזינגר שנושא כזה זקוק לבמאי אמריקאי ולא בריטי, ומשך ידו מן העניין. התסריטאי סאלט פרש גם הוא בהמשך. בשלב זה היה כבר במאי אחר, האל אשבי (הארולד ומוד) ממונה על הרביע. והוא הביא עמו את התסריטאי שלו, רוברט ג'ונס, ואת אולם שעבד עימו בסרטו האחרון, נועד לתהילה, האסקל וקסי-לר.

ההפקה לבשה צורה חדשה ויצאה לחפש את השחקנים שיופיעו לצידה של ג'יין בסרט. רעיון אחד, שנולד עוד בימי שלזינגר, גר, היה להעסיק את ג'ון וויט, כוכבו מאז קאובוי של חצות, וויט נועד לתפקיד הבעל היוצא וויאטינאם, לדמותו של הנכה, המרכזית יותר, ניסו להשיג את ג'ק ניקולסון או אל אצ'ינו. אלא שוויט גילה כל העת התעניינות גדולה יותר בתפקיד הנכה, ולא הירפה עד שזכה בו. מהרגם שהמשיא ומתן עם השניים האחרים עלה על שרטון. **כיסא גלגלים.** הכנסה מוקדמת לקראת ההסרטה החליט וויט, שזה לו תפקידו החשוב הראשון אחרי שנים של שתיקה, להצטרף במשך שלושה חודשים לבית-החולים הר מטיפל בכייר-מלחמה. הוא מחזיק בביתו עד היום כיסא-גלגלים, הודהותו עם התפי-קירו הצליחה, לעיתים, להפחיד אפילו את חבריו להסרטה, "הוא היה כמו כלב שתפס עצם וסירב להניח לה", תיארה ג'יין פונדה את התמכרותו של וויט.

מי את, גברת מייסון-סיימון?

הקאריירה מעל לכל, והמשפחה מעל לקאריירה

לפני חמש שנים היא היתה עדיין אל-מונית או, שמא צריך לומר אלמונית על בדי הקולנוע, כי הקאריירה שלה היתה בסיומן פריחה הן על הבמה והן בטלוויזיה האמריקאית, שם היתה מבוקשת בעיקר בסדרות רומנטיות של שעות אחר-הצהריים. היום, אחרי ארבעה תפקידים בלבד, שי-הראשון בהם היה רק תפקיד-מישנה, יכולה הגברת לזקוף כבר שתי מועמדות לפרס האוסקר וסידרה של שבחים מצד הביקורת ואנשי-המיקצוע, הטוענים שהיא אחד ה-כישרונות הבולטים ביותר שנתגלו בתקופה האחרונה. שלא לדבר על הבעל המפורסם שנטלה לעצמה, מחזאי נודע הנושא באתר ריזת המלאה להצלחת סדרתה האחרון, למי שעדיין לא ניחש, המדובר במארשה מייסון, רעייתו של המחזאי המצליח ביותר כיום בארצות-הברית, ניל סיימון, ולכוכבת ה-מתנה המוסרט החדש שלו דירה לשניים.

כאשר פנה אליה הבמאי פול מאורסקי (אשה לא-נשואה) בפעם הראשונה לפני חמש שנים, היא היתה עסוקה מאד: בהופעה על פדרי הבמה, בהצגות ניסיוניות כמו האינ-דאני רוצה לברונקס של ישראל הורביץ או יום הולדת לוונדה ג'ון של קורט וונגאט. התאטרון המיסחרי החל שם אליה לב, והיא דילגה בין פרח הקקטוס בחוף ה-מיוזחי, לבין חיים פרטיים בחוף המערבי, כאשר נותר לה זמן פנוי, בבקרים, היתה דהרת לאולפני-הטלוויזיה להופיע בסדרות בעלות שמות מקוריים כמו אהבת החיים, נשמה אמיתית, משום כך היא נבחרה אצל מאורסקי בניו-יורק, וקיבלה את התווה לחתימה בסטר-פרינציפלי. היא התבקשה לגלם באני אוהב את אשתו את הנערה החטובה, שרמו של נשמה אמיתית מסתתרת מאחרי החתיכות המיקצועיות שלה, שעה שהיא מנחמת את ג'ורג' סיגל אחרי שאשתו מגרשת אותו מן הבית.

זה היה תפקיד קטן בלבד, אבל די היה בו לפיתוי במאי אחר, מארק רידל, שבא לבקש ממנה את שירותיה. הוא ראה אותי בסרט של מאורסקי וחשב שאני מתאימה לתפקיד הראשי בסרט שהוא תוכנן, חשב, אבל לא היה בטוח, לכן נסע לסני-

שחקנית מארשה מייסון
בלי תקופת אבל

עתידי. בינתיים הם הוכיחו שיש להם גם עבר, גם עתיד וגם הווה. למארשה לא היו ספקות: "מה עוד ישתי כנותיו של ניל רצו בלי נכנסתי למישפחה מן המוכן, וזה נראה בעיני סידור אידיאלי".

מאז, הפך הגורם המישפחתי חשוב במיוחד בקאריירה של הגברת מייסון. היא מוכנה להופיע בסרטים בתנאי שזה לא ירחיק אותה מן הבית, ואולי זו הסיבה שלא הוסיפה אלא שני סרטים בלבד ל-רשימת הופעותיה: אודרי רוד וזירה ל-שניים. למה האחרון היה קסם מיוחד לגביה, מאחר שמדובר במחזה מצליח של ניל סיימון כמובן, ובעבודה עם במאי שהוא ידיד-מישפחה, הרב רוס (הוא עשה לפני-כן עיבוד אחד למחזה של סיימון, צמד בכור תרות), מארשה, שהיא אשה באמצע שנות השלושים לחייה, מגלמת נערת-מקלה הי-מנסה לשגב לקאריירה בימתית אחרי שי הגבר עימו חיה כמה שנים עזוב אותה לאנחות. נוסף על בעיות הקאריירה היא נתקלת גם בבעיות מגורים, מאחר שמסתבר שהגבר מכר את הדירה המשותפת שלהם לפני שהשתלק, ותקונה בא לדרוש את זכויותיו.

רוס, הידוע כבמאי שיודע להוציא משחך קניו את כל מעלותיהם הטובות, ניצל להפליא את העימות שבין נערת-המקלה המהססת לבין השחקן השאפתן שרכש את דירתה (ריצ'ארד דרייפוס), והתוצאה סיפ-קה את רצון הכל, מכל הבחינות. דרייפוס זכה באוסקר, מייסון כמעט שזכתה בו (יש אמרים שאילו התייחסה ברצינות גדר לה יותר לקהיליה ההוליוודית ולעבודה בי-סרטים, היתה מקבלת אותו), והסרט הוא כיום הקומדיה הריווחית ביותר בתולדות הוליווד.

אבל עם כל הכבוד לקאריירה, המישפחה עדיין העיקר אצל הגברת מייסון-סיימון. זה בולט אפילו בבחירת התפקידים: בשלושה מתוך ארבעה היא אם לצאצא יוצא-דופן (בדירה לשניים זו בת השנונה אפילו יותר מאמה).

שלא לדבר על הכרזותיה האישיות, "העיקר הוא שלא להניח לדמויות שאני מגלמת להשתלט עלי עדי-כדי-כך שאצטרך לקחת אותן אתי בערב, כשאני חוזרת הי-ביתה, זה לא יהיה כלי-כך משעשע למיש-פחה, כאשר אשחק דמות של אישה מתוס-כלת או עמוסת בעיות, שחקן צריך לדעת להפריד בין התפקיד לחיים". הגברת מיי-סון, מן הסתם, השתלטה היטב על המלאכה.

מארשה מייסון וריצ'ארד דרייפוס ב"דירה לשניים"
ברד אל, האוסקר

חמה, והדבר גורם לו בסופו של דבר די-כאון שמסתיים בהתאבדות (קאראדין שוהה בימים אלה בארץ, ומיפיעו בסירטו של סמואל פולר התג האדום הגדול). **התכבדות ושנינו.** לגבי ג'יין פונדה, הסרט אמור באשר-בראשונה להיות סי-פורו של תהליך התבגרות ושינוי. שינוי של גברים המעזים להשתנות אחרי שהיו במלחמה, וללמוד את הלקחים ממנה, רי-שינוי של נשים הלומדות לפתח את אי-שיתוף ולעמוד על רגליהן מבלי להישען על גבר, אין ספק שיש צורך באומץ-לב כדי ליטול חלק במלחמה, היא אומרת,

"אבל אומץ-הלב האמיתי הוא ההעזה להור-ציה מסקנות מן המלחמה הזאת, לא להצ-דיק אותה רק משום שנטלית בה חלק". מה שהסרט צריך להראות, לדעתה, הוא "כיבוד הצליחו אנשים ללמוד מכל מה שקרה להם, ולאור די אומץ להתגבר גם על הי-מגיבלות הפיסיות וגם על המיגבלות הרור-חניות שלהם...". **השחקן הטוב ביותר.** באיזו מידה יצליח לעשות רושם כזה על הקהל הרחב, שאלה זו פתוחה עדיין. מאחר שחלק גדול ממנו מתרחש בין נכיי-מלחמה, אין ספק שלקהל הישראלי תהיה מעורבות גדולה